

Sygn. akt III CSK 298/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa L. M.
przeciwko M. M.-R.
o zobowiązanie do złożenia oświadczeń woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania i przyznaje
adwokatowi A. W. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K.
kwotę 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych, powiększoną
o należny podatek VAT, z tytułu udzielenia powodowi
nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację powoda L. M. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 16 października 2017 r., którym oddalone zostało powództwo przeciwko M. M.-R. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o zwrotnym przeniesieniu na powoda własności opisanej nieruchomości, jako skutek odwołania darowizny ze względu na rażącą niewdzięczność pozwanej. Oddalenie powództwa wynikało z nieuznania przez Sąd pierwszej instancji, aby po stronie pozwanej zostały spełnione przesłanki określone w art. 898 § 1 k.c.

Ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu Rejonowego podzielił Sąd drugiej instancji, nie obciążając powoda kosztami postępowania i rozstrzygając o poniesieniu innych kosztów.

W skardze kasacyjnej ustanowiony z urzędu pełnomocnik powoda zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 233 § 1 w związku z art. 11 k.p.c., polegające na błędnym przyjęciu, że w związku z wydanymi w stosunku do powoda wyrokami skazującymi za popełnienie przestępstw znęcania się fizycznego i psychicznego nad pozwaną nie mógł dowodzić skutecznie swoich racji, gdy tymczasem okoliczności te wykraczały poza elementy stanu faktycznego przestępstwa i nie są dla sądu wiążące. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący powołał się na trzy podstawy, tj. występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości oraz oczywiste uzasadnienie skargi.

Zagadnienie prawne sprowadza się do pytania o możliwość powoływania się przez powoda na okoliczności, które wprawdzie były przedmiotem postępowań karnych, ale wykraczają poza elementy stanu faktycznego przestępstw i dowodzenia za ich pomocą dochodzonego w postępowaniu cywilnym roszczenia. Chodzi więc o zakres związania sądu cywilnego wyrokami skazującymi za popełnienie przestępstwa (art. 11 k.p.c.).

Od razu należy stwierdzić, że zagadnienie jest postawione w sposób nieakceptowany w orzecznictwie i doktrynie na gruncie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zagadnienie musi być sformułowane w sposób abstrakcyjny, bez powiązania z uwarunkowaniami rozpatrywanej sprawy, z zaprezentowaniem stanowisk wyrażanych na zadawany temat, z argumentacją wykorzystującą orzecznictwo i doktrynę w formie profesjonalnego wyводу. We wniosku jest to zaledwie zamarkowane i nie wychodzi poza ogólne stanowisko formułowane na tle art. 11 k.p.c. Powiązanie tego przepisu z zarzutem naruszenia art. 233 k.p.c. było z góry wątpliwe, gdyż przepis ten z założenia nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej, jako silnie powiązany z ustaleniami sądów w toku instancji i musiałyby wystąpić bardzo wyraźne i rażące naruszenia przepisów postępowania, aby ten przepis mógł stanowić skuteczną podstawę skargi.

Od strony merytorycznej pełnomocnik powoda myli dwie kwestie, tj. znaczenie dla sprawy wcześniejszych wyroków karnych oraz konsekwencje ciężaru dowodu. Zgodnie z intencją powoda przedstawioną w skardze, sądy rozstrzygające powinny niejako „puścić w niepamięć” wcześniejsze wyroki sądów karnych, co w okolicznościach sprawy nie może mieć miejsca. Bezsporne jest skazanie powoda za przestępstwa, o których mowa w sprawie i skutkują one w rozpoznawaniu zarzutu o rażącej niewdzięczności. Nie było przeszkód, aby powód mógł jej dowodzić, ale temu nie sprostał, albo raczej nie mógł sprostać wskazywanymi środkami dowodowymi. Przesłanki rażącej niewdzięczności zostały rozważone już w bardzo licznych orzeczeniach na ten temat i są dostatecznie poddane analizie doktryny. Dlatego nie ma potrzeby na gruncie rozpoznawanej sprawy uważać, że występują nowe wątpliwości odnośnie do wykładni art. 898 § 1 k.c. i potrzeby takiej powód nie wykazał.

Nie została przedstawiona żadna argumentacja, z której wynikałaby oczywista zasadność skargi kasacyjnej.

Tak więc nie zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Z tych względów należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówić przyjęcia skargi do rozpoznania, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714).